

DEBRECENI UJSÁG

Előfizetés:

Helyben:	Vidéken:
Egy óra 14.000 K	Egy óra 14.000 K
Három óra 42.000 K	Három óra 43.800 K

Éves szám kőznap 600, vasár- és ünnepnap 1200

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Ezerszáz

Évi büntetését szabta ki a franciák az általuk megszállt Ruhr vidéken azokra a németekre, kik Hazájukhoz való hűség folytán nem engedelmessékedtek a francia erőszaknak, ellenmondottak a kiadott rendelkezéseknek, megtagadták a francia részére a szén és más szállítást s lehetetlenné tették, hogy a franciák könnyűszerrel zsebelhessék be mindazt a kincset, melyet Németországtól elrabolni akartak és részben el is raboltak. Tizenegy millió német él ezen a megszállt területen s ebből a lélekszámból a gyermekeket és serdülő leányokat kivéve, alig van férfi, ifju, vagy asszony, ki kisebb-nagyobb pénzbüntetést nem kapott volna azért, mert a francia ostromcsapások alatt is német maradt. Hazafi és honlány.

Tanuljunk fölük. Küzdelmet a nemzeti ügyért. Harcot a végletekig. Olyan öntudatot, mely kemény és puhithatatlan, mint a szikla, melyet csapkodhat a böszült tájtéka hullámok ostroma, de azért szikla, hogy az is maradjon az elemek minden dühe dacára.

Fogságba jutni azért, hogy a nemzeti ügyet szolgáljuk: ez az emberi és hazafiai önzetlenség legfőbb próbája. S ne felejtsük, hogy a győzökből legyőzöttek is váltak már a világtörténet folyamán és megfordítva is történt. Legyőzöttek is lettek már győzők, ha volt bennük kitartás, erkölcsi tisztaság, dacolni tudás a sorssal, és vérfeláldozási készség és hit.

Hit abban, hogy nem pusztulhat el emberi ököcsapások sulva alatt, ami isteni eredetű rendeltetéssel bír. Már pedig a magyar nemzet is nem véletlenül került ide Európa kellős közepére, hanem Isten akaratából. Egyensúlyt tartani Kelet és Nyugat óriási méretű mérlegének himbalózdása közt: ez volt egy ezredéven át a magyar nemzet hivatása. S ez megmaradt hivatásnak ma is. Mert az antant-zsarnokság rajtunk és garázdálkodás legszüntetlenebb javaink ellen: ez olyan tény, mint mikor a Biblia apostolait, a krisztusi tanítványokat, az első keresztény hitvallókat üldözték a pogány hatalom kisebb és nagyobb fogdimegjei. Büntönbe juttatták őket, szabadságukat szétszórt polyva gyanánt kezelték, vérüket vették: de az Eszme legyőzhetetlennek és megölhetetlennek bizonyult.

A német anvak is arra büszkék a Ruhrvidéken, hogy fiuk fogságba juthattak és az ezerszáz évi fogság egy bizonyos részét nemzetük jövő sorsának váltásáig gyanánt vállalhatták. A német hitvestársak le-

mondanak a szerelmes csókról hosszú ideig, hogy azt a csókot a gyászfátyolos német Haza redőzött és beárnyékoló homlokára az örök hűség jelül juttathassák.

Mi magyarok, kövessük őket. Le-

gyen a példa vonzó s ha nehéz is, — mert önfeláldozással jár, — valljuk és hirdessük azt, hogy ezerszer inkább magunkat áldozzuk fel, mint egyetlenegezen is a nemzet igazát és magát a Hazát!...

Lanyhult az ellenzék harci kedve a szanalási vitában.

A nemzetgyűlés mai ülése.

A nemzetgyűlés mai ülését Szirovicsky Béla elnök 7 órakor nyitotta meg. Folytatják a szanalási törvényjavaslatok tárgyalását. Az első szónok Farkas István (Szociáldemokrata). A kormány messzemenő felhatalmazást kap a javaslatokkal. Fennálló törvényeinkkel ellentétes intézkedéseket adhat ki, sőt a törvényjavaslatban megadott határokat is át lépheti.

Határozati javaslatot nyújt be, a melyek szerint a nemzetgyűlésnek egy hónapon belül terjeszsen be jelentést a pénzügyminiszter a devizaközpont működéséről. Második határozati javaslat arra vonatkozik, hogy a lakáskérdést vegyék ki a javaslatokból és külön törvényjavaslat alakjában terjeszsek a nemzetgyűlés elé.

A szanalási javaslatokat nem fogadják el.

Sándor Pál: Először is bejelenti, hogy a javaslatokat elfogadják. Nem azért, mintha a javaslatok minden tekintetben egyetértene, de nem vállalhatja az ődönat annak, hogy a kormány 3 rá járítsa a felelőséget azért, ha nem valószínűnek meg a javaslatokat.

A kormányok óta jött kormányok politikája okozta azt, hogy a külföldön nem lehetünk a sikereket. Elismeri, hogy a miniszterelnök becsületesen igyekszik a endzettebb állapotok megszüntetésére, de nem tudott teljes eredményt elérni. Azért távoznia kellett volna helyéről. Itt felvetődik egy súlyos kérdés: Hiszta István óta Bethlen az egyetlen tradicionális államférfi, aki produktív eredményt tudott elérni. Ki jöjjön helyébe? Andrassy, semmi eredményt sem ért el és a király-puccs idején való szerepe általában vált magára a királysága is. Aponny tanácsát nem követték és nem akceptálták politikai irányát. Ez a két tradicionális államférfi van ma Magyarországon. Felvetődött a kérdés, ki jöjjön Bethlen után. Ezért nem kívánja Bethlen távozását.

Meg kell szüntetni a rendeletekkel való kormányzást, a törvény uralmát kell biztosítani.

Visszatérve a külföldi kölcsönre, kijelenti, hogy 1920-ban vesztettük el a háborút, mert akkor még Franciaország hajlandó volt visszacsatolni a magyar területeket. Ha Magyarországot biztosították volna, akkor az egész Magyarország területét visszahozták volna.

A béketárgyalások idevonatkozó részleteiről egy cikksorozatban számolt be egy újságíró a Magyarországi hasábjain. Ez a hírlapíró befontos volt a francia hivatalos körökben. Annak idején az államvasutak és a hajózás ellenőrzését követelték tőlünk, hogy ne mozgósíthassunk a nehézipari ellenőrzést, hogy ágyukat ne gyárthassunk, a nemzetközi kikötő átengedését. Ezek fejében felajánlottak 1 milliárd francia kölcsönt és 100 millió frankot a kikötő építésére. Akkor azonban azt mondták, hogy nem engedjük át a vasutak ellenőrzését, akkor sem, ha az egész Magyarország területét visszahozták volna.

Friedrich István: Ezt itt tárgyaltuk a Házban és on beszélte legjobban ellene.

Sándor Pál: Mert nem ismertem a dolg hátterét. Franciaország vitális érdeke a Duna-monarchia visszaállítására, akár konföderáció, akár a Habsburg restauráció után.

Csak abban habozok Franciaország, hogy ezt a tervét Csehországon, vagy

Magyarországon keresztül valószínűleg meg. Most természetesen Csehország felé hallik. Ha nem dolgozott volna Magyarországon titkos kormány, nagy eredményeket lehetett volna elérni.

Ezután átér a javaslatok bíralására. Kérde, mit érnek majd a kölcsönkötvények. Az osztrák kölcsönt a külföldi hatalmak garantálták, mégis a kötvények értéke csak 60 svájci frank. Miért? 50 millió aranykorona kamatot fizetünk, de amikor már megkapjuk a 250 millió aranykoronát, le vannak belőle 25 milliót amortizációs kamat címén. Ahelyett, hogy 20 évig fizessünk 50 millió aranykoronát, inkább vonjon el a kormány a vagyonváltás foldekből 250 holdat és megoldotta ezzel az egész kölcsön kérdését. A külföldi kölcsön sorsa bizonytalan. Tudomása van arról, hogy egy miniszteri tisztviselő 40 milliót nyugtát 10 millióról állított ki.

Vass József népjóléti miniszter: Ki volt az, nevezze meg.

Sándor Pál: Nem vagyok hajlandó megnevezni, mert egy izben konkrét adatokat hoztam fel és nem történt intézkedés. Nálunk a panamák nem fedik fel és nem büntetik meg.

Vass József ingerülten feláll a helyéről és ezeket mondja: Rágalom, tessék neveket említeni.

Sándor Pál: Kifogásolja, hogy Kállay nem bankárokat vitt magával. A számadások betérjesztését sürgeti.

A javaslatot elfogadják. Kívánja, hogy a népszövetséget világosítsák fel abban az irányban, hogy a javaslatok nyomán felfordulás fog keletkezni. (Nagy zai, tiltakozás a Ház minden oldalán.)

Muszár Károly a szónokot rendre utasítja, mert kijelentései igen nagy károkat okozhat az országnak.

Dénes ezután részletes költségvetést és számszámadást sürget. Azt állítja, hogy külkereskedelmi mérlegünk a múlt évben aktív volt.

Kenéz Béla: Bizonyítsa be, ez nem áll.

Dénes: Majd bebizonyítom. Tászkájából statisztikai személylevelet vesz elő.

Felkiáltások: Halljuk, halljuk.

Kenéz: Mutassa meg.

Dénes: Percekig keres a füzetében, de nem találja meg az erre vonatkozó adatot.

Kenéz: Majd én megkeresem magának. Elveszi Dénestől a statisztikai könyvet, bebizonyítja, hogy Dénes nem mondott igazat. (Derültség az egész Házban.)

Elnök az ülést 2 órakor félbeszakítja.

Harminckét angol szociológus Debrecenben.

Már megérkeztek Budapestre.

Budapest, április 15. A Leplay Uouse nevű angol szociológusok társaságának 32 tagja érkezett a ma esti bécsi hajóval Budapestre. Az Eötvös-téri állomásról autón mentek szállásukra, a Margit szigeti nagyszállóba. Április 16-án 11 órakor lesz az ünnepélyes fogadás a központi egyetemen. Délután Supóczy polgármester látja vendégül őket a Gellért szállóban. 17-én Esztergomba mennek megtekinteni a Bazilikát, a kinstárt és a hercegprímási székhelyet. 19-én reggel az országházat látogatják meg. 20-án este Mezőkövesdre utaznak, onnan Fü-

délután 3 óráig, amikor is Dénes folytatni fogja beszédét.

A délutáni ülést egy negyed 4 órakor nyitotta meg Huszár Károly alelnök.

Dénes István folytatja beszédét. Azt próbálja bizonyítani, hogy a külföldi kölcsön a trianoni szerződésben vállalt kötelezettségeink teljesítésének biztosítása címen adtak.

A következő felszólaló Friedrich István: Véleménye szerint a trianoni béke épen olyan kényszerhelyzetben született meg, mint a korona szanalási javaslata. Az antant eddig Magyarországgal szemben egyetlen egy ígéretének sem tett eleget. Az antant nem békét akar, hanem Németország és Magyarország rab-szoltságát készíti elő.

A kisebbségekről beszél, amelyek a kisantant kényuralmá alatt nyögnek. A nacionalizmus problémáját fejtegeti. A népszövetségnek az volna a kötelessége, hogy igazságosan örökösök a nemetek sorsa felett. Véleménye szerint a kölcsön akció csak részleges, mert azazt az éleket nem fogja alátámasztani.

Ezután az államvasutak kérdéssel foglalkozik. Az a véleménye, hogy a Mávot berbe kell adni. Az állami adminisztrációt decentralizálni kell. Nem vár eredményt a javaslatoktól, de nem akadályozza meg törvényerőre való emelkedésüket. Abban a meggyőződésben él, hogy a magyar népnek új szociális alapra kell helyezkedni. A javaslatot nem fogadják el.

A következő felszólaló Bogya János.

A szanalási javaslatok Magyarországon nemzetközi helyzetet mutatják meg és annak a küzdelemnek eredményeit, a melyet a miniszterelnök ellenségeinkkel folytatott. Amíg nincsen stabil valuta, addig gazdasági konszolidációra számítani nem lehet. A szanalási javaslatokat megelőző tárgyalások folyamán beigazolást nyer az, hogy Magyarországnak azazt a nagy koncepcióval kell megküzdenie, amely a szlovák egységesítést célozza. A javaslatot elfogadják.

Rassai Károly szólal fel ezután. Meggyőződése, hogy másképp, mint parlamentarizmussal kormányozni nem lehet. A technikai obstrukció ellentétben áll a parlamentarizmussal. Nem helyesli a javaslatok törvényerőre akadályozását. Nem érti az ellenzéki képviselők magatartását, amikor erőszakos uton halogatni akarják a javaslatok megtagadását. Az ország számára nem lát más kiutat, mint a kölcsönt. Nem fogadják el a javaslatokat, mert a kormány bizalmi kérdést csinál a javaslatokból, de azért nem górdít akadályt annak megszavazása elé. (Helyeslés.)

Propper Sándor helyteleníti, hogy a kormány néhány nap alatt akarja megszavaztatni a szanalási javaslatokat. Az ellenzék kötelességét teljesíti, amikor a javaslatok ellen foglal állást.

Nincs szükség a külföldi kölcsönre. A nagytké nagyobb megadottsásával a 250 millió aranykoronát is nagyobb nagyobb összeget lehetett volna összehozni. Új választások kiírását kívánja. A javaslatokat nem fogadják el.

Az elnöki napirend szerint a Ház legközelebbi ülését holnap reggel 7 órakor tartja, amelyen folytatják a szanalási javaslatok általános vitáját.

Ülés vége háromnegyed 12 órakor.

zesabenyba, ahol a Máv hivatalos obédet ad fízstetelükre. 22-én Debrecenbe utaznak, ahol kimennek a Hortobágyra a halastavak megtekintésére. Debrecen városa magyar ebédet látja őket vendégül. Este visszamennek Debrecenbe, ahol 23-án az egyetemen ünnepélyes fogadás lesz. Az esti vonattal Budapestre utaznak vissza. Meglátogatják még Balatonfüredet, Budafokot. 26-án este utaznak el Magyarországból az Orient expresssel és 29-én érkeznek vissza Londonba.

Meghiusított merénylet a kormányzó ellen.

Budapest, ápr. 15. A budapesti rendőrség letartóztatott egy anarcho-kristát, névszerint Sztáron Sándor 25 éves vasmunkást, valamint két társát. Mind a hárman bevallották

hogy Sztáron merényletet akart elkövetni a kormányzó ellen. Sztáron anarchista volt, vallja magát. A másik kettő csupán tudott a tervről.

Szabolcsmegye a szanálási javaslatok mellett.

Nyiregyháza, ápr. 15. Szabolcsmegye törvényhatósági bizottságához dr. Ujfaluassy Dezső, Megyery Géza, dr. Kornis Ferenc, Szalanczky Beralan és dr. sasi Szabó László bizottsági tagok aláírásával indítvány érkezett, amelyben a szanálási javaslatok tárgyalása alkalmából a törvényhatósági bizottságnak a kormány iránti bizalmát ohajtja kifejezésre juttatni és ebben aggályait nyilvánítja az ellenzéknek a nemzetgyűlés ülésein tanúsított viselkedésével szemben.

Futóverseny a Margitszigeten.

Budapest, április 15. Az ESC ma délután rendezte a Margitszigeten egy órási futóversenyt. A startnál Magyarország 20 legjobb futója jelent meg. Az indulás után azonnal Király és Kulcsár megy az élre és az idő nagyobb részében Király vezet. Mellettek van háromnegyed óráig Csekei. Az utolsó körben 20 méterrel cél előtt Kulcsár, aki különben főtűs lábball állott starthoz, oldóküti finiszbe kezd, amelyben cél előtt összeroppan és Király 9 méterrel megveri.

Eredmények: I. Király ESC 17 km. 36 m., H. Kulcsár 17 km. 27 m. III. Csekei 16 km. 743 m.

A régi rekordot, amely 17 km. 312 m. nem sikerült megdönteni.

Délelőtt és délután dolgoznak a városházán.

Az új rend kedden lép életbe.

A szanálási javaslat egyik pontja a tisztviselők létszámcsökkentése és dolgozó munkaközeik meghosszabbítása.

A miniszter intézkedését már megkötötte az egyes törvényhatóságokhoz, így Debreczenben is és a polgar mester rögtön közölte a tisztviselőkkel.

A rendelet szerint a főiskolai képzettséggel nem bírók 8 órát kötelesek dolgozni. Amazok munkaideje délután 8-1-ig és délután 3-5-ig; emezek délelőtt 8-1-ig és délután 3-6-ig tart. Az új hivatalos idő ünnep után kedden lép életbe.

A városi tisztviselők igen vegyes érzelmeikkel fogadták a rendeletet. Kellemetlenül érzik közülük sokan, hogy a központtól igen távol laknak és alig tudnak ebédre hazamenni.

hogy kellő időben visszajöjjenek.

De megvalljuk be őszintén, helyes a több munka követelése, ugyanakkor fizessék meg a tisztviselőket jobban. Tegyük lehetővé, hogy tisztességesen megélhessenek. Ezt a létszámcsökkentéssel, ha azt eredményesen végrehajtják, el is lehet érni.

Debreczenben a délutáni hivatalos óra tartás azért is szükséges, mert a távoli tanyákról délre ér be a földműves. Már pedig ha nem a maga jószántából de a folytonos időzésre ha nem minden héten is, de legalább minden két hétben kopogtatni kell a közigazgatás valamelyik ajtáján és ha délre be ér, délután el is végzi a dolgait. Vonatkozik ez másokra, sokakra is, akik délután jobban ráérnek egyes-bajos dolgaikat elvégezni a városházán.

Befejezték a magyar-román tárgyalásokat.

Bukarest, ápr. 15. A magyar-román tárgyalást befejezték. 12 szerződést és jegyzőkönyvet írtak alá. Ezek a megállapodások az elintézetlen pénzügyi kérdések és egyéb ügyek likvidálására, illetve szabályozására vonatkoznak. Ezenfelül a két állam kereskedelmi egyezményt is kötött egymással. Ez az egyezmény normális állapotot teremt román-magyar érintkezésre.

Zrockij azt mondja, hogy a vörös-hadsereget valamire használni kell

Moszkva, ápr. 15. Trockij meggyógyulása után beszédet mondott a külpolitikai helyzetéről. Hangzott a vöröshadsereg erkölcsi és anyagi erejét, legyeimét és fegyverzetét, főleg a beszerzési kérdéssel kapcsolatban.

— Nincs garancia arra — mondotta Trockij — hogy sohasem lesz háború. E mántának is van hadserege, nekünk is van Valamire kell, hogy ezek a hadseregek szolgáljanak.

Dr. Wirtz hollandus ujságíró előadása Erdély elnyomásáról.

Zsufolásig megtelt a városháza nagytérme.

A magyarság érdekeinek onzetlen, lelkes szószója dr. Wirtz, hollandus ujságíró vitte elénk tegnapi előadásában elszáratott testvareink szanalmas helyzetét.

A városháza terme kicsinynek bizonyult, az ajtókon belül zsufolásig tömve szorongott a korán összegyűlt hallgatók, az ajtókon kívül is sokan áldogáltak. Az előadás megkezdése előtt előtt medig mar megvédőrával előbb senki sem tudott helyet kánni. Sokan elmentek.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán nyitotta meg a gyűlést s felkérte dr. Wirtz-et előadása megtartására.

Német nyelvben egy órási beszédben tártá fel a tárgyalás szemmel vizsgálódó dr. Wirtz Erdély zétét. Szólt arról, hogy az oláh kormány a trianoni szerződés pontjait aWthágva, a legrosszakosabb intézkedésekkel próbálja a magyarságnak kulturáliónyéből eredő hatalmas erejét megtörni. Felekezeti iskoláinkat bezáratta, a kulturálióntzémnyek működését megbenította, miért mindez — kérdezi dr. Wirtz — azért, mert az oláh kormányzat maga is érzi Erdélynek Orománia kulturáliója felett messze kitágasuló, évszázadokra visszanyúló európai színvonalu kulturálióját.

Románia két év alatt akarja elérni azt, amit a múlt év államok évszázadok munkáiával szereztek. 3000 új iskolát épített, de tanítóit muvoletlenek, tudósai amszennek. Oláh kultúra nincs — jelentette ki dr. Wirtz.

Beszélt még a gazdasági helyzetéről, a posta és vasút intézmények zsanai elszaradottságáról, az oláh földreformok-

ról, mely a magyar és szász birtokos osztályába alól kirántotta a talajt, felmutatta a legújabb oláh statisztikát Erdély lakosainak nemzetiségi megoszlásáról, mely a legbeszedeesebb fegyver épen az oláhok ellen.

Végül hozzánk, Csonkamagyarország magyarsághoz is intézett egy kérést. Hagyjunk fel az onzó, kicsinyes célokért küzdő pártolitikával, csináljunk egységes nemzeti politikát, hogy a megmaradt magyarság minden enerkiája a nagy nemzeti idál, az új Nagymagyarország céljainak szolgálatába legyen állítható.

O tudja, hogy a külföld elvakított közvéleményével nehéz munkája lesz, de a debreceni magyarság lelkesedéseiből is erőt merítve, ugyeinknek onzetlen szószója, ügyvédje fog lenni s hiszi, hogy Európa szegénye, a trianoni béke, a múltbeli nemzetek előtt, mint a magyar nemzetet elkövetett legnagyobb igazságtalanság fog állani.

Dr. Wirtz beszédét fájdalommal hallgatta, a szónokot minduntalan ünneplő közönség, de reménytel toltotte el az, hogy a mi elárult igaz ugyunknek ilyen onzetlen, baráti támogatói akadnak.

Dr. Hadházy főispán megköszönte dr. Wirtz előadását, majd felzúndult a hallgatóság ajkán a Szózat s ezzel véget ért a gyűlés.

Kitűnő férfi fehérneműk Frank Edénél

Világgpusztító sugarak.

Angol tudós titokzatos találmánya.

London, ápr. 15. Az angol sajtó részletesen foglalakozik Grindell Mattheuss tudós titokzatos találmányával, amely ugylátszik arra van bízva, hogy az egész haditechnikát megváltoztassa. A tudós, aki egyébként a világhírű alatt e találmányáért az angol hadügyminisztériumtól 20,000 fontot kapott, azt állítja, hogy olyan sugarakat fedezett fel, amelyek egy bizonyos körön belül minden növényi és állati életet megölnék, motorokat megállítanak. Lövőszereket felrobbantak. A felfedező meghívott közönség jelenlétében laboratóriumi kísérleteket műta-

tott be, amelyek tökéletesen sikerültek. Egy gyenge sugár elegendő volt arra, hogy lámpák gyuladjanak fel állatokon nehéz égési sebek támadjanak növények elpusztuljanak stb. A tudós felfedezésének lényegéről a legmélyebb hallgatásba burkolódzunk és csak annyit árul el, hogy a felfedezésen a villamoság játsza a legfonosabb szerepet. Valószínű, hogy a tudósnak sikerülni fog repülőgépeket tetszesszerű magasságból lehozni, tankokat megállítani és ellenes löszerraktárakat bizonyos távolságban felrobbantani.

A KANSz szervezeteinek tiltakozó gyűlése.

Budapest, ápr. 15. A szanálási javaslatok tárgyalásával egyidejűleg a Kansz vidéki szervezetei az országban tiltakozó gyűléseket tartanak, amelyekben határozatilag állást foglalnak a Kansznak a kormányhoz terjesztett memorandumában teljes egészében való elfogadása érdekében. Legutóbb Szarvas, Ócsod, és Békéscsantandrás közalkalmazottak választmányára tartott elkeseredett hangu rendkívüli közgyűlést. Ulésezett a Kansz pesterzsebeti csoportja s a kisvárdai helyi választmány. Mindegyik ülésen tavrítalag kérték a miniszterelnököt, a pénzügyminisztert és a nemzetgyűlés elnökét, a Kansz memorandumában foglalt kérélmek teljes végrehajtására. — Ugyanczt a kérést átíratban továbbították a vármegyei főispánokhoz és a kerületek nemzeti gyűlési képviselőihez, akikől ügyük támogatását kérelmezték.

A gazdák a Kamara nád értékesítő akciója ellen.

A Tiszántuli mezőgazdasági kamara közölte, hogy értékesíti a gazdák földjén termelt nádat.

A gazdák nagy megutközéssel fogadták hírt, mert a mindinkább pusztuló nádra nekik nagy szükségük van. Ezek óta elhanyagolták házaik, tanyáik javítását, most már halaszthatatlan, mert mindenfelől becsorog az eső.

Vennének nádat, de nem kapauk és imé most azt a keveset is el akarja előlük szállítani a kamara.

Mint vezető gazdától hallottuk, a legközelebbi gyűlésen állást foglalnak a kamara nád eladási akciója ellen.

A ref. egyház új kiküldöttjei.

Az egyházkerületi és zsinati ülés okra. — Szavazathontás eredménye.

A Tiszántuli református egyház kerületi szavazathontó bizottsága két nap óta boniatta a szavazatokat gróf Degenfeld József főgondnok előkötete alatt.

A szavazatokat az egyes egyházak a megüresedett különféle kerületi és zsinati állásokra adták be.

A beérkezett szavazatok összeszámolása tegnap délben befejeződött és eredménye a következő: Egyházkerületi tanácsbíró lett Soltész Elemér református tábori püspök, egyházkerületi lelkesítő, aligvező Maklary Károly kunhugyesi lelkesítő. Zsinati rendes tag Bartha László esperes; a tanúok és tanítók közül Dobó Sándor igazgató tanító Hajduboszörményből;

Fülöp János a híres hortobágyi csordás meghalt.

Félszázadig élt a pusztán.

A Hortobágy pusztának gyásza van. Fülöp János ökörsordás, félszázadon át volt a puszta legdrágább szálambere, legbecsületesebb pásztora. Régi, hű szolgája, ki a gazdák egész nemzedékét szolgálta becsülettel, büszséggel.

Fülöp János pásztor családból származott. A macsi pusztán született, Csegen keresztelték meg. Korán arvaságra jutott és bojtárkodását mint gyermek a Macson kezdte, mint ő mondogatta a „kurta gulvánál”.

Hamar kikerült a Hortobágyra. Testben és lélekben hatalmasan kifejedött. Szerényesgőrért és megbízhatóságáért hamar megkedvelték a gazdák. Előbb a tinógyula szabadosja lett és 12 évi szolgálata után Kardos János helybe ökörsordás számadó lett. Huszonnyolc hosszú esztendőig volt ökörsordás. A legnagyobb értékű jószág ezrei voltak gondmúra bízva és mindig becsülettel számolt el.

Mint a magyar Alföld egyetlen magyar különlegességet félszázadon át barmulta az idegen és magyar előkelőségek, mely a pusztáért rajongott. Az első magyar ethnografusok róla mintázták az alföldi magyar pásztor.

Jókai őt enekli meg örökszép „Sarga rózsája”-ban, Herman Ottóknak barátja volt e csendes, de jóku pásztor. Az öreg József főherceg sokáig tartotta fenn vele az ismeretséget. Ferenc József király 1891 évi látogatása alkalmával ő sutította az ökröt a királtk vendégnek és kíséretének, amiért a király saját kezével nyujtotta át neki a két aranyt. A pásztorok közt szereplő ember volt. Ö rendezte 1883-ban az első gulyás bált.

Hüségét és becsületességét számos kitüntetés jutalmazta. 1892-ben a debreceni

egyházkerületi tanító képviselő Mocsary László igazgató Debreczenből.

A megválasztottak csaknem egyhangilag nverték a megbízatást.

A tisztviselők cipője.

Budapest, ápr. 15. A köztisztviselőknek és egyéb alkalmazottaknak kiosztandó cipők kedvezményes árát a pénzügyminiszter újból megállapította. E szerint egy pár kész nri cipő kedvezményes ára további intézkedésig 70,000 korona.

Gazdasági Egyesület 25 éves jubileuma alkalmából első díjat kapott. 1922-ben pedig 40 éves számadó működését a gazda közönség elismerése mellett a legmagasabb pénzintaloma méltatta.

A hetvenegyediket taposta az öreg Fülöp ekkor és ides frissességét ugy megörizte, hogy gazdasszonyait ugy meg táncoltatta, hogy az egész kiránduló társaság elmélázva nézte, mint járja szépen a puszták fia a legszebb magyar táncot a csárdást.

Az öreg tolvj kidőlt. Halála ép oly szép volt, mint élete. Szombaton szél érte, kétfőn már halott volt. Felesége, négy fia, kik közül kettő örökébe lépett és két leánya gyászolja.

Temetése ma délután két órakor lesz Honvéd-utca 68. számú házból. Temetésén a gazda közönség testületileg, a város pedig képviselőileg fog megjelenni. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

A B. F. R. A. Mélyseges fájdalommal tudatjuk feleithetlén jó férjem, szerető édes atvám, apósunk, nagyapánk, testvérem, sógorunk, nászunk és jó rokonunk **Fülöp János** gulyás számadó, táradhatlan tevékeny életének 72. boldog házasságának 41. évében f. hó 14-én, 1 napi súlyos szenvedés után történt elhunvtát. Kevees halottunk földi részeit f. április hó 16-án, szerdán délután 2 órakor fogtuk a Honvéd-utca 68. számú gyszázútól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a Halvan-utcai temetőben végső nyugalomra helyezni. Debrecen, 1924. április hó 15-én. Aida és béke poraira! Bánatos özvegy: öz. Fülöp Jánosné Deák Sára, Gyermekei: Sándor nejével Öri Boriskával és gyermekek: Erzsike férjével Gonda Lajos és gyermekei, László, István, Imre és Eszike. Testvérei és sógorai: Fülöp József és neje gyermekeikkel, öz. Fülöp Ferencné gyermekeivel, öz. Fülöp Istvánné gyermekeivel, öz. Nagy Gaborné gyermekeivel, Nagynéje: öz. Nagy Jánosné fával, Nászai: Gonda Lajos és neje, Öri Sándor és neje, Jó barátai: Gál Lajos, Kozgeli és távoli rokonaink nevélen is. A temetést Dankó teinettezési vállalat rendezti. Kossuth-utca 6

Pénz- és szivartárcák, női táskák, bőrből és selyemből. Jelvénye: Bödiss-Davidházy Kálmán könyvtáros művek Kálmán és öccségei r. t.-nél, Debrecen, Fűvészkert-u. 9.

Miskolc bizalma a kormány iránt.

Miskolc, apr. 15. Miskolc törvényhatósági város április 15-én tartott rendkívüli közgyűlése határozatlanlag kimondotta, hogy bizalommal viseltetik a kormány szanalási programja s főleg a kormányelnök Bethlen miniszterelnök iránt és ilyen értelmű táviratot intézett a miniszterelnökhöz.

A kistrafikusok mozgalma.

Több hete már, hogy a kistrafikusok mozgalmat indítottak helyzetük javítására. Legutóbb Echaradt Tibor képviselő vezetésével küldöttségileg fordultak a pénzügyi kormányhoz. Tömörly Kálmán helyettes államtitkár a dohányjövődék igazgatója a következőket mondotta ebben az ügyben:

Mindenekelőtt megállapítható, hogy a kistrafikusok mozgalma nem csak hogy nem általános, hanem ellenkezőleg nagyon is szűk körű. A trafikuskok haszna ma is 10 százalék. Sehol a világon, ahol dohánymonopólium van a trafikuskok nagyobb jutalékot nem kapnak. Az állam előleget is ad az árubeszerzésre. Ha a sztrájk, amiről beszélnek valóban be következnek, a felbújtó trafikuskoktól az engedélyt azonnal meg fogják vonni.

Mindenütt esik a cukor ára.

Világszerte a cukorrépa összeomlását várják. Mindenütt esik a cukor ára, csak Magyarországon nem. A magyar cukorgyárak most Észak-Afrikába akarnak exportálni.

Szakképzett napi díjazok kirendelése a választói névjegyzék összeállítására

Tudvalevő, hogy a választói névjegyzéket most állítják össze. Ez a nagy munka dr. Balla Bertalan főtanácsnok vezetés alatt most folyik. A munkálatok gyorsabb véghezvitelére számos irnokot fogadtak fel de kirendeltek 13 városi napi díjazt is. E 13 napi díjaz között van dr. Szabó István levéltári szaknapi díjaz is. Södegi János muzeumi gyakornok. Mind a kettő specialis munka körre képesítve.

E két fiatal ember elvonása az ö szakmunkájuktól az intézmények működésének rovására megy, ezért a tanács e két ember helyett fogadhajtott volna fel még két irnokot és nem rajtuk spórolt volna.

A muzeum igazgatója fellebbezssel élt a kirendelés ellen. A levéltári szaknapi díjaz pedig lemondott inkább állásáról, minthogy eddigi munkája köréből hónapokra kiszakítsák.

Mi bízunk a város kultur ügyosztályának vezetőjében és reméljük, hogy teljes erejével közbe fog lépni hogy e két speciális képzettségű és speciális munka körben dolgozó fiatal ember mielőbb visszaadassék a két fontos intézménynek.

Részleges szünetelés

a villamos áram szolgáltatásban.

Értesítjük villamos áram fogyasztó közönségünket, hogy f. hó 16-án reggel 7 és 8 óra között az Ispótylakoson, a Varga kertben és a Szoboszlai-úton a telefon hálózat javítása miatt nem lesz villamos áram szolgáltatás. Vil. vállalat.

Különleges Szent István idény sör poharanként háromkoronáért Arany Bika éttermében, sörházában, kimérőjében kapható. — Portor sör specialitás 7 d 1-es palackban Bika kávéházban négyezer korona.

Árverés egyházi birtokra.

230 kgr. búzát adtak holdjáért

Tegnap került nyilvános árverés a debreceni református egyház 136 holdas Váradi Szabó Miklós, féle bellegelői tanya birtok.

Az árverésen legtöbbet ígért érte Horváth Lajos 230 kilogramm búzát holdankint, utána legtöbbet ígérte volt Zákány József 229 kilogramm

búzával, végül Nemes Dénes 227 kilogramm.

Az ajánlatok felett az egyház gazdasági bizottsága fog dönteni és annak adja, akiben a legtöbb garancia van, hogy a bért pontosan fizeti és a földet jó karban tartja.

A birtok bérlete 6 évre terjed.

Szomjas Gusztáv egyik nyertese a galamblovó versenynek.

Budapest, apr. 15. Vasárnap folyt le az Országos Magyar Galamblovó Egyesület negyedik olimpiájának előkészítő versenye.

Eredmények: Dr. Lumitzger Sándor magyar bajnok 100 közül 92 találatlaltal, 2 ponttal javította meg a legutóbbi Halasi Gyula által felállított rekordot. A második helyre 100—82 találatlaltal dr. Halasi Gyula került míg Szomjas Gusztáv 100—86 találatlaltal harmadik lett.

Az elért eredmények jogos reményt nyújtanak a magyar csapatnak párszi sikeres szereplésére.

Ujdonságok.

Nagyheti Istentisztelet a róm. kath. templomban. Nagyszombat nem délután 3 órakor, hanem délután fél 4 órakor kezdődik Jeremiás siralmainak éneklése. Nagyszombatokon szintén fél 4 órakor Jeremiás siralmak. Csütörtökön délelőtt fél 10 órakor ünnepélyes szentmise. — Nagypénteken délelőtt fél 10 órakor csónka szentmise, délután fél 4 órakor Jeremiás siralmak éneklése, utána keresztút és rózsafüzér, 6 órakor pedig szentségbetétel. — Nagyszombatban reggel 6 órakor szentségkitétel, 7 órakor tisz- és vízszentelés, utána szentmise. Este 6 órakor feltámasztás körmenettel. Füzess nagyvető alatt a Szent László dalárdai tagjai énekelnek.

Evangélikus nagyheti istentiszteletek. F. hó 16-án, szerdán d. u. 5 órakor urvacsorai előkészítés. F. hó 17-én nagyszombatokon d. u. 5 órakor német istentisztelet és urvacsoraszentmise. F. hó 18-án, nagypénteken d. e. 10 órakor ünnepi istentisztelet és urvacsoraszentmise. Nagypénteken d. u. 5 órakor passió olvasás. Az istentiszteleteket vezeti Farkas Győző lelkész.

Városi rendkívüli közgyűlés. Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága április hó 17-ik napján, — csütörtökön — délelőtt 9 órakor a városi közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Nagy József és társai törvényhatósági bizottsági tagok indítványa a szanalási törvényjavaslatokkal kapcsolatban állásfoglalás iránt. (Előadó: dr. Vásáry István tanácsnok.)

Dr. Strelinger Győző hazaérkezett a rendelését újból megkezdte.

Tisztújítás a Csokonai-körben. A Csokonai-kör a huszöt hétfőjén tartandó közgyűlésen tisztújítást is fog végezni. Késztelen, hogy a közgyűlés megtartás az eddigi vezetőséget újra megválasztja elnöknek dr. Pap Károlyt, al-elnöknek pedig dr. Kőrösi Kálmánt és Oláh Gábor. Csak a főtitkári állásban lesz okvetlenül változás. Dr. Kardos Albert főtitkár ugyanis, amint azt a kör választmányi ülésén bejelentette, megváltik tisztségétől és csak mint egyszerű tag kívánja ezentúl a kör érdekeit szolgálni. Helvét minden valószínűség szerint Csobán Endre városi főlevéltáros fogja betölteni, aki 1924 január 1-től kezdve helyettesi minőségben viszi is a főtitkári teendőket és agút buzgósága és irói összeköttetései mindenképpen hivatottá is lesznek az állás betöltésére. Bnne a Csokonai-kör kiváló munkáját még nyerni.

A mezőgazdasági cikkek szabadforgalma.

A mezőgazdasági cikkek szabad forgalmának ügyében illetékes helyen a következő felvilágosítást adták:

A behozatalnak a közeljövőben nagyobb szabadságot nem adhatunk, mint amint most van. Szabadforgalomról csupán a szanalási akció befejezése után lehet szó, mert az átmenet nélkül való szabadforgalom óriási megrázkódtatással járna az egész termelésre.

Mihelyst az új vámtarifa életbelép. tisztázódik a helyzet, mert a behozatalnál fizetendő vámtételeket a mai törvény az új viszonyoknak megfelelően állapítja meg. Ebben az időpontban tehát már szó lehet esetleges könnyítésről.

A katonazenekar simfonikus hangversenye. A m. kir. 11. honvéd gyalogezred teljes zenekara Nóth Antal ezredkarnagy vezetésével, Kardoss Géza szingizgató által 1924 április hó 17-én, este fél 8 órakor Nagy Symphonikus zene-estjén a következő műsorral szerepel. 1. szám „Bírv Blas” nyitány op. 95. Mendelssohn 2. szám „A keresztény élete” zenei festmény katonazenekarra. Milyenek voltak az öskeresztények? 11 képben Ista: Köszegi Árpád. Budapesten nagy sikert ért zene. A képek címei: Az átszellemelés A hit. A remény. Az óltalma Az ima A szeretet. A küzdelem. A földi vándorpalva végén. A keresztény halála. A hazatérés. Az üdvözítés. 3. szám H-moll Symphonia: Schubert F. 1-33 tétel: Allegro Moderato. II-ik tétel: Andante com motto. 4. szám Lohengrin. opera átvánd: Wagner R. 5. szám II-ik magyar Rhapsodia: Liszt F. Köszegi Árpád „A keresztény élete” című nagy zenei festménynek előadása előtt a szerző az öskeresztény élet lényegét minden zeneképet megelőzően rövid felvezetésben ismerteti.

Akik nem kedvelik egymást. A rendőrkapitány előtt megjelent egy siránkozó asszony.

— No, néneke, mi a baja? — kérde tőle a kapitány.

Jaj Istenem — pityereg az asszony — elvesztett a legkisebb lányom. Az imént még a szoknyámat fogta az utcán és most sehol sincs.

— No, ne féljen, majd megkerül — vigasztalják. Az egyetlen gyermeke a kis leány?

— Nem biza tekintetes kapitány ur, van még vagy hét.

— Aztán hogy hívják magát?

— Geréb Marinak instállom.

— Férjzett?

— Nem, instállom.

Mosdatják a cigányokat címen megirtuk, hogy a népbiz. éti miniszter rendeletéből kifolyólag a külvárosban és külsőségeken elhúzódó vándor, válgovető s más ilyen cigányokat megvizsgálják, hogy tiszták-e, ha pedig nem, akkor megtakarítják őket. Nehogy aztán valakinek eszébe jusson azt himni, hogy ezekkel a cigányokkal egy kalap alá vonják, a mi gavallér népzenezeinket, kiellentjük, hogy erről szó sincs és nem is lehet. A cigány zenekarok tagjait nem is lehet, de nem is szabad egy kalap alá venni a kóbor, vándorló cigányokkal. Ok már kultüremberek, a leg-gondosabban öltözködő férfiak, akik elegáns ruhákkal, simára borotvált arcukkal és nyias viselkedésükkel bizony akár példát is adhatnak.

Magasárban veszek vastag tükröket. Sipkovits tükörfürtés, üvegciszolás. Sziv 14-15. Telefon 356.

A virslievés rekordja. Egrik newyoni vendéglőben Val Menges és John Huine nagyszámu közönség előtt virsliversonyevést rendezett. Az előbbi 50 párig jutott el, míg Huine 53 párral birkózott meg. Huinet a verseny után a mentők szállították ugyan lakására, de különöselb baja nem történt.

Egy címebeteg rémtette. Marseilleből jelentik: Egy elbocsátott címebeteg megölte feleségét, két gyermekét, aztán önmagát.

Akadály. Két sóbarát találkozik éjjel az utcán.

— Szervusz, öregem! — szól az egyik.

— Hogy vagy?

— Köszönöm jól!

— Hát a kedves feleséged?

— Pszt! Neee! Ha emlegetjük, csuklani fog és felébred... Hogy megyek akkor be?

Tükörfürtés, üvegciszolás, régi tükrök ujjaóntása Sipkovits Béla üvegműipari vállalata. Sziv-utca 14-15. Telefon 356.

Bejáró kosztal, kis családhoz, felvételik. Piac 16., III. emelet 3. 3076

Színház.

A Csokonai színház heti műsor

Április 16-án, szerdán: A kék postakocsi, operette. C) bérlet.

Április 17-én, csütörtökön: Symphonikus hangverseny. Bérletszűnet.

Április 18-án, pénteken: Nincs előadás.

Április 19-én, szombaton: A kék postakocsi, operette. D) bérlet.

Április 20-án vasárnap délután: Pampadour, operette

Április 20-án, vasárnap este: A kék postakocsi, operette.

Április 21-én, hétfőn délután: A három grácia, operette.

Április 21-én, hétfőn este: Katica királynő lett, népszimű.

Országos színészgyűlés. Az országos színészegyesület tegnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés elnökévé egyhangulag Sebestyén Gézá, a Budai szintársulat igazgatóját, alelnökké pedig Rózsahegyvi budapesti és László Gyula debreceni színészt választották meg.

Meteorban csütörtökön „Csabitó” világláger. Csak felnőtteknek. Előadások 6 és 8 órakor.

285—1924. kgy. sz.

Arverési hirdetés

Közhírré teszem, hogy egy darab férfi tula ezüst órát és egy arany óraláncot 1924. évi április hó 17-én csütörtökön délelőtt 10 órakor a városi áraszek közgyámi hivatalában, (Csapo-utca 19. sz.) árverés útján el fog adatni.

Debrecen, 1924. évi apr. 11.

Kiss Kálmán, városi közgyám

A mai tőzsde.

A korona 80.

Eleinte lanyha volt az irányzat a mai tőzsdén. Az árfolyamok kb. 2—3 százalékkal a tegnapi zárlat alatt mozogtak. A helyzet hasonlóan alakult Bécsben is, ahonnan szintén gvenge nyitást jelentettek. A tőzsdei középe táján azonban intervenció vásárlásokra az ár-esések megállottak, sőt javulás kezdődött meg, minek következtében az árfolyamveszteségek nagyrésze megtérült és igen sok értékben árnyereség is mutatkozott, ami azonban átlagban 2—3 százalékkal nem emelkedett magasabbra. Az arvesony árfolyamokra a spekuláció is vevőként lépett be és fedezeti vásárlások is voltak. Hozzájárult továbbá a kedvező irányzat kialakulásához az a körülmény, hogy a kosztipénz a holnapi kasszanapra állandóan 1 százalék körül mozgott. Ezzel szemben azonban realizációs eladások is voltak és a holnapután rendezési nap lévén, sokan már most igyekeztek angazsmányaitól megszabadulni, ami meg lehetős sok árut hozott a piacra. A piac

Eladó földek:

10 holdas tanyás buzatermő Hadhámtón. 6 és fél holdas buzatermő Mispércsi-úton, 10 holdas buza és gabonatermő Vámospércsi-úton. — H O K ingatlaniroda, Szent Anna négy.

Ahusvétii ünnepekre

fűszer csemege és ital szükségletelt a legolcsóbban beszerezheti a Hangyában.

Főüzlet Rózsá-utca. Fiók üzletek a város minden részében

